

Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=24522

3. Питома вага державного сектора у складі економіки. Веб-сторінка Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=UpravlinniaDerzhavnimSektoromEkonomikils>.

Петро МИКИТЮК

д.е.н., професор кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОЇ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ

Сучасний фінансово-економічний стан більшості підприємств житлово-комунального господарства, особливо комунальної теплоенергетики, оцінюється багатьма дослідниками й фахівцями галузі як критичний.

Підприємства комунальної теплоенергетики завантажені лише на 70 %, значна частина котлів має коефіцієнт корисної дії менший 82 %, техніка експлуатується понад 20 років, використання недосконалого й постарілого устаткування приводить до перевитрат палива на 20 % щодо світового рівня та до значного забруднення навколишнього середовища. Теплоізольовані труби становлять лише 3,9 % від загальної кількості теплових мереж. В аварійному стані перебуває 2434,3 км, або 11,2 % трубопроводів. Недоремонт тепломереж — понад 45 %.

Збитковість підприємств житлово-комунального господарства в останні роки становить більш 2 млрд. грн. щорічно. Особливо низкою рентабельністю характеризуються підприємства комунальної теплоенергетики. Так, в 2016 році рентабельність виробництва послуг тепlopостачання в Україні склала всього 0,9 %, а в попередні роки цей показник був ще нижчий. Наприклад, в 2013 році він становив - 2,7 % .

Аналіз оплати наданих послуг, дозволив виявити одну із причин збиткової роботи житлово-комунальних підприємств – це високий рівень заборгованості споживачів перед підприємствами житлово-комунального господарства. Основну частку споживачів житлово-комунальних послуг

(80%) становить населення. У таблиці 1. наведений аналіз оплати населенням України послуг за теплопостачання за 2014-2016 рр.

Таблиця 1

Аналіз оплати населенням житлово-комунальних послуг по Україні за 2014-2016 рр., тис. грн.

Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014/ 2016
1	3	4	5	6
Нараховане до оплати населенню	18749809	21377334	27810724	9060915
Оплачене населенням, усього	17648685	20406604	25702639	8053954
у т.ч. централізоване опалення й гаряче водопостачання	6308791	6485835	8460992	2152201
Рівень оплати населенням (%), усього	94,1	95,5	92,4	- 1,7
у т.ч. централізоване опалення й гаряче водопостачання (%)	90,2	94,2	89,8	- 0,4
Заборгованість населення, усього	832224	692335	1872195	1039971
у т.ч. централізоване опалення й гаряче водопостачання	563870	41361	1095470	531600
Темп росту заборгованості населення по оплаті житлово-комунальних послуг(%), усього	111,6	108,6	121,5	9,9
у т.ч. централізоване опалення й гаряче водопостачання (%)	116,3	101,0	126,9	10,6

Протягом 2016 року населенням країни сплачено за житлово-комунальні послуги 25,7 млрд. грн. (92,4% нарахованих за цей період сум). На кінець 2016 року за послуги централізованого опалення й постачання гарячої води мали борг 33,9% власників особових рахунків, що в середньому на 10% більше щодо заборгованості за споживання інших комунальних послуг. Наприклад, за утримування будинків і споруджень та прибирання прибудинкових територій заборгованість склала 26,6%; за вивіз побутових відходів – 25,0%; за централізоване водопостачання й водовідведення – 21,8%; за газопостачання – 19,3%.

В 2016 році населенню України нараховано до сплати по всіх видах житлово-комунальних послуг - 27810724 тис. грн., з них оплачено 25702639 тис. грн., що становить 92,4%. За надання послуг централізованого опалення й постачання гарячої води в 2016 році населення оплатило 8460992 тис. грн., або 32,9% від загальної суми здійснених платежів. У порівнянні з 2014 роком, населення розрахувалося за послуги підприємств теплопостачання на 2152201 тис. грн. (0,4%) менше, і становило лише 89,8% від нарахованих сум. Щорічна неспроможність населення оплачувати житлово-комунальні послуги приводить до зростання дебіторської заборгованості на підприємствах житлово-комунального господарства і відтоку коштів з обороту.

Так, заборгованість в 2014 році становила 832224 тис. грн., в 2015 році – 692335 тис. грн. і в 2016 році – 1872195 тис. грн., (з них за споживання тепла й гарячої води, відповідно, – 563870 тис. грн., 41361 тис. грн., 1095470 тис. грн.). Середній темп росту заборгованості за останні три роки становить 113,9% по всіх видах житлово-комунальних послуг, і 114,7% по централізованому опаленню й гарячому водопостачанню.

Михайло ШКІЛЬНЯК

д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

В умовах глобалізації та збалансованого розвитку економіки інститут корпоративного управління стрімко розвивається. Ефективність корпоративного управління стає важливим фактором конкурентоспроможності, як окремо взятої компанії, так і держави в цілому в рамках підвищення енергоефективності і енергозбереження. Для удосконалення управління енергопостачанням та енергозбереженням важливе значення має подальше удосконалення системи корпоративного управління в компаніях по виробництву, транспортуванню та постачанню енергоресурсів, яке повинно бути спрямоване на досягнення більшої